

رهبر آموزش

همگام با مفاد اسناد تحول نظام تعلیم و تربیت

فرخ لقا رئیس دانا Ed.s متخصص تعلیم و تربیت

سرآغاز

برنامه‌های درسی که در سال تحصیلی جاری در پایه‌های اول تا ششم دوره ابتدایی و پایه‌های اول و دوم متوسطه (هفتم و هشتم) در مدارس و کلاس‌های درس در حال اجرا هستند، بر مبنای مفاد اسناد تحول بنیادین نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی و سند برنامه درسی ملی تهیه و تدوین شده‌اند.

از آنجا که سندهای اصلی تحول، مشتمل بر چارچوب‌های کلی تربیت است و به اقتضای ماهیت، حاوی هدف‌ها و رویکردهای کلی و پیچیده و بایسته‌های مبنایی دور از فهم سریع است، به نظر می‌رسد درک درست آن مفاد که لازمه اجرای درست آن‌هاست، سهل و ساده نباشد. از جانب دیگر، همه خوب می‌دانیم اجرای درست هر کار، فهم دقیق غایت مسئله، هدف‌ها، رویکردها و راهبردهای آن را می‌طلبد. به علاوه، اطلاع از فلسفه کار یعنی چرایی، چیستی و چگونگی آن نیز کلید اقدام به هر نوع عمل اثربخش است.

مدیران و معلمان مدارس برای ایفای نقش و رسالت عظیم خویش در رسیدن به غایت‌ها و هدف‌های نظام نوین، به طور حتم نیازمند کسب اطلاعات مشروح و مبسوط از مفاهیم، معیارها، شاخص‌ها و استانداردهای موردنظر هستند تا بتوانند به بهترین وجه ممکن خود را به توانمندی‌های لازم مجهز کنند. روشن است که در نظام تربیت جدید، مدیران مدارس و معلمان

کلاس‌های درس نه تنها باید با نگرش‌ها و بینش‌های جدید و والای موردنظر نظام ایفای نقش کنند، بلکه باید رویکردها و راهبردهای آموزشی قبلی خود را نیز در مسیر تغییر و اصلاح، به روز کنند. لذا معلمان، یعنی مجریان اصلی برنامه‌های درسی، به گونه‌ای از متون توصیفی و تحلیلی نیاز دارند که در صحنه عمل در کلاس درس بتواند کمک آن‌ها باشد و به طور مستقیم در فناوری و طراحی آموزشی و فناوری یادگیری و هدایت و رهبری آموزشی به آن‌ها یاری رساند. مجله رشد معلم در راستای رفع این نیازها بر آن است که در دوره جدید در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ بستر مناسب کسب توانمندی‌های لازم برای اجرای درست برنامه‌های درسی را، برای معلمان، از طریق تدوین سلسله نوشتارهایی مرتبط با لازمه‌های رهبری آموزشی، منطبق با انتظارات و مفاد اسناد نوین تحولی تعلیم و تربیت، فراهم کند. هدف مجله این است که از این طریق بتواند سازوکارهای ارتباط میان نظر و عمل را معرفی و راهکارهای اجرای درست برنامه‌ها را، در جهت تحقق هدف‌ها و انتظارات، استانداردها و شاخص‌های موردنظر نظام جدید، در حدامکان، مطرح کند. امید آن است که با طرح مسائل مبنایی و اساسی موردنظر در اسناد تحول و برنامه درسی ملی و ارائه الگوها و راهبردهای عملی بتوانیم گامی هر چند کوچک برای تبیین مفاهیم اساسی اسناد تحولی نظام

**درک درست مفاد
اسناد تحول نظام
تعلیم و تربیت
رسمی و عمومی
لازمه اجرای
درست آن در
صحنه عمل است**

**اجرای درست
هر کار فهم
دقیق غایت
مسئله، هدف‌ها،
رویکردها و
راهبردهای آن را
می‌طلبد**

این سلسله نوشتارها معلم را راهبر آموزشی می‌دانیم که سکان هدایت کشتی یاددهی - یادگیری را به دست دارد و می‌کوشد با تعقل و خردورزی، بهترین راه ممکن را برای رسیدن به مقصد - که همانا بسترسازی برای دستیابی نونهالان این مرز و بوم به مرتبه قابل قبول از زندگانی پاک، پسندیده و شایسته نظام اسلامی ایرانی است - انتخاب کند و نقش رهبری آموزشی خویش را به بهترین وجه ممکن ایفا نماید.

چنانچه معلمان گرامی موارد خاصی را برای طرح مسئله در نظر دارند، می‌توانند پیشنهادهای خود را از طریق تلفن به دفتر مجله اعلام کنند. در آن صورت، مطابق خواسته آنان تغییر رویه خواهیم داد.

در حال حاضر، آنچه در پی می‌آید، برنامه موردنظر ما برای این سلسله نوشتارهاست و هدف اساسی آن تولید ادبیاتی است قابل فهم برای گفتمان‌سازی حول محور اسناد تحول:

- جایگاه تفکر، تعقل و خردورزی در اسناد تحول نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی
- تبیین عناصر و عرصه‌های تربیت
- تبیین فلسفه تعلیم و تربیت و مبانی آن
- جایگاه «پژوهش» و «ارزشیابی» در نظام جدید و نقش آن‌ها در تعلیم و تربیت
- مفهوم «رهبری آموزشی» و تفاوت آن با «مدیریت»
- سبک‌های رهبری آموزشی
- تغییر فرهنگ مدرسه، گامی کلیدی برای پیشرفت و رشد

تعلیم و تربیت و تشریح هدف‌ها و منویات آن‌ها برداریم و تهیه نقشه راه رسیدن به مقاصد موردنظر توسط معلمان شایسته و مسئول را در حد مقدور هموارتر سازیم.

از آنجا که مفاهیم مبنایی و اساسی مستتر در اسناد متعدد و طرح همه آن‌ها در یک دوره از انتشار مجله مقدور نیست، می‌کوشیم برخی موضوعات، عناصر و عرصه‌های کلیدی اسناد را مرکز توجه قرار دهیم و مسائل مشترک مرتبط با آن‌ها را، به نحوی که قابل استفاده برای عموم معلمان اعم از معلمان دوره ابتدایی و متوسطه باشد، مطرح و برای مواجهه با آن‌ها راهکار ارائه کنیم. ما در

